

Setze de maig.

Dia Internacional per la Convivència en Pau

Introducció.

El desembre de 2017, l'Organització de les Nacions Unides declarava mitjançant la resolució 72/130 el dia 16 de maig com el Dia Internacional per la Convivència en Pau. Els objectius que persegueix l'establiment d'un dia com aquest són múltiples: promoure la cooperació internacional; emfatitzar la important tasca de la societat civil en el foment del diàleg entre religions i cultures, incloent la vàlua del món acadèmic i d'aquelles persones voluntàries; impulsar la creació d'oportunitats i marcs de cooperació que previnguin els conflictes i, finalment, buscar que la comunitat internacional es mobilitzi i uneixi esforços per tal de promoure la tolerància, la solidaritat, la inclusió i, en definitiva, la pau.

Trajectòria històrica.

Després de la Segona Guerra Mundial, moment en el que es varen crear les Nacions Unides a través de la Conferència – i posterior Carta – de

San Francisco (1945), bona part del continent europeu es trobava devastat després de veure i patir els horrors de dues guerres en menys de trenta anys. Així doncs, l'organització neix amb l'objectiu principal "d'evitar una Tercera Guerra Mundial", meta que va acompanyada del "manteniment de la pau i la seguretat internacionals". Així doncs, l'assoliment de la pau arreu del món ha ocupat una posició central des dels inicis de l'organització. D'altra banda, l'ONU és un sistema de seguretat col·lectiva. Així doncs, és important i necessari entendre el canvi de paradigma que es produeix després de la seva creació. L'ordre internacional passa d'entendre la guerra com a resposta legítima a una agressió o com a via de solució d'un conflicte – una corrent de pensament inclosa dins del paradigma westfalià – a estar dotat de sistemes que permeten percebre la pau i seguretat internacionals com a objectiu comú a assolir.

En aquest sentit, per tal d'exemplificar el compromís de les Nacions Unides amb la pau mundial, l'any 2000 va ser declarat com a "Any Internacional de la Cultura de la Pau". Alhora, durant el mes de novembre de 1998 es va proclamar el període comprès entre els anys 2001 i 2010 com el "Decenni Internacional per una Cultura de la pau i No Violència per als infants d'arreu del món". Finalment, el 6 d'octubre de 1999 l'Assemblea General va adoptar la Declaració i el Programa d'Acció sobre la Cultura de la Pau, el qual constitueix un mandat universal per la comunitat internacional respecte la promoció de la cultura de la pau juntament amb la divulgació dels seus beneficis cap a tota la humanitat.

Alhora, durant el segle XXI, l'ONU no ha afluixat el ritme. Els dos testimonis més destacats serien, principalment, els Objectius del Mil·lenni i els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Durant el transcurs de debat i aprovació d'ambdós processos, la convivència pacífica de les nacions del món va estar ben present. Així ho demostren les declaracions inicials de tots dos documents, els quals incorporen explícitament la importància de "propiciar societats pacífiques, justes i inclusives; lliures de violència i terror". Seguint la mateixa línia, s'argumenta que l'assoliment del desenvolupament sostenible és impossible si no ens situem en un context de pau, i viceversa: no hi haurà pau sense desenvolupament sostenible.

D'altra banda, cal recordar que, tal i com han exposat veus destacades dins de l'organisme de les Nacions Unides, l'ONU no entén la pau únicament com l'absència d'una guerra o d'un conflicte, encara que aquest sigui de baixa intensitat. La pau és un concepte polièdric, amb moltes vessants. Es tracta d'un "procés participatiu, positiu i dinàmic, el qual es caracteritza pel foment pel diàleg i on aquells conflictes que puguin sorgir es resolen mitjançant l'enteniment mutu i la cooperació." Conseqüentment, és evident que aquesta manera de comprendre la pau, tot i ser clarament necessària, fa que sigui més difícil de monitoritzar i controlar-ne el procés.

Context actual

Quan es parla de l'èxit o fracàs de les Nacions Unides, moltes vegades ens remetem als seus objectius inicials. En primer lloc, respecte el fet de prevenir una Tercera Guerra Mundial, podríem afirmar que, en termes pràctics, s'ha assolit, ja que aquesta no s'ha produït. No obstant, no hi ha hagut cap període des de la creació de l'Organització on no hi hagi hagut una guerra o conflicte armat en curs al món. En aquest sentit, durant els últims anys, hi ha hagut un replantejament respecte l'enfocament vers la pau promulgat per les

Nacions Unides. La publicació, entre altres, de l'informe "Un programa de Pau" (1995), "l'Informe Brahimi" (2000) o, més recentment, "l'Iniciativa Action for Peacekeeping" (2018) denoten cert recel i qüestionament respecte les accions dutes a terme fins al moment per l'organització, i destaquen la necessitat incessant d'avançar i reconduir les accions per tal d'assolir els objectius marcats aquell llunyà 1945. Fruit d'aquestes accions sorgeixen nous conceptes, tals com la famosa *responsability to protect* (R2P), la qual està sustentada en l'evolució a l'hora la forma d'entendre la conflictivitat, concepció ha variat considerablement des de la fi de la Segona Guerra Mundial.

Finalment, no podem acabar aquest breu repàs sense mencionar la invasió d'Ucraïna promulgada per part del Kremlin, la qual ha fet aflorar i posteriorment constatar els fantasmes de la possibilitat i posterior execució real d'una nova Guerra a Europa.

Així doncs, a mode de conclusió, l'aparició d'una multiplicitat d'actors ha fet canviar les dinàmiques de conflicte, donant lloc, entre altres, al concepte de "noves guerres" promulgat per Mary Kaldor, després la fi de la

bipolaritat al món propiciada per la caiguda de la URSS. Tot i que les crítiques vers aquest concepte no han estat pas poques, és evident que ens trobem davant un ordre mundial complex, amb moltes variables a tenir en compte, però amb un objectiu ferm a assolir: la pau. Així doncs, dies com el setze de maig ens haurien de servir per posar el focus en la missió

per la qual van ser creades les Nacions Unides inicialment, així com en abordar quina és la millor estratègia per assolir-la.

Mariona Montalà i Sanahuja

Filosofia, Política i Economia

Universitat Pompeu Fabra.

Publicat per:

**Asociación para las
Naciones Unidas
en España**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors.